

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-11-18
Besvaras senast
2025-12-02

Till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2025/26:163 Fredsprocessen i Turkiet

Den 12 maj 2025 beslutade PKK i samband med sin kongress att lägga ned sina vapen och upplösas. Den 26 oktober påbörjades tillbakadragandet av organisationens styrkor från Turkiet som en del av fredsprocessen.

Utvecklingen i Turkiet är osäker och har många potentiella utgångar. En förutsättning för en lyckad fredsprocess är en vilja från alla inblandade att göra en hållbar fred möjlig. Det kommer att innebära eftergifter från både PKK och regimen. Den av parlamentet inrättade försoningskommittén är ett viktigt steg. Erdoğan och hans regim måste ge reella förutsättningar för politiska lösningar och en demokratisk utveckling. Det kräver respekt för mänskliga rättigheter och rättsstatens principer.

EU-kommissionen konstaterar i en rapport från den 4 november 2025 en kraftig försämring av respekten för mänskliga rättigheter i Turkiet under 2025 (Türkiye 2025 Report). Turkiet har en historia av att avsätta valda borgmästare, tysta journalister och fängsla oppositionspolitiker och kritiker. Fredliga försök att uppmärksamma situationen för kurderna har mötts med repression. I dag sitter tusentals personer fängslade som politiska fångar i Turkiet. Ett exempel är fängslandet av den tidigare partiledaren för det prokurdiska partiet HDP (nu DEM) Selahattin Demirtaş. Demirtaş har dömts till 42 års fängelse enbart för att han som oppositionspolitiker gjort sitt jobb och kritiserat Erdoğan's politik. Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna har upprepade gånger slagit fast att alla åtal mot Selahattin Demirtaş måste läggas ned. Turkiet måste visa engagemang för fredsprocessen och omedelbart släppa Demirtaş och andra politiska fångar. Turkiska myndigheter måste också bryta isoleringen av Abdullah Öcalan, ge hans advokater och familj tillträde, flytta honom från fängelseön Imrali och garantera honom en rättssäker juridisk process. Mycket av lösningarna i fredsprocessen i Turkiet sitter i behandlingen av kurdiska ledare och deras frigivande.

Vänsterpartiet har upprepade gånger kritiserat den svenska regeringens brist på engagemang för mänskliga rättigheter och demokrati i Turkiet och norra Kurdistan. Det svenska Natomedlemskapet har inneburit att man inte vågat markera mot Erdoğan's repressiva politik. För en långsiktigt hållbar fredlig lösning i Turkiet krävs att omvärlden sätter press på den turkiska regimen.

Med anledning av detta vill jag fråga utrikesminister Maria Malmer Stenergard:

1. Avser ministern att vidta några åtgärder i EU för att sätta press på Turkiet i syfte att garantera en fredlig utveckling?
2. Har ministern för avsikt att uppmana Turkiet att följa beslut från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna och andra internationella organ som skyddar rättsstatens principer?
3. Har ministern uppmanat eller kommer ministern att uppmana Turkiet att frige de politiska fångarna?
4. Har ministern vidtagit eller kommer ministern att vidta några konkreta åtgärder för att skydda och stötta civilsamhällesorganisationer, fria medier och människorättsförsvarare i Turkiet?

.....

Håkan Svenneling (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren